

Prof. dr hab. Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz
Wydział Nauk Pedagogicznych
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
w Warszawie

Warszawa, 16. 07. 2021

Recenzja w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika dr Agnieszce Woynarowskiej

1. Podstawowe informacje o Habilitantce

Dr Agnieszka Woynarowska jest adiunktem w Zakładzie Pedagogiki Specjalnej, Instytutu Pedagogiki, Wydziału Nauk Społecznych, Uniwersytetu Gdańskiego. W 1996 roku uzyskała dyplom ukończenia pięcioletnich, stacjonarnych studiów magisterskich na kierunku pedagogika w zakresie nauczania początkowego, na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego. Tytuł pracy magisterskiej, to: „Postawy rodzicielskie a społeczno-emocjonalne przystosowanie się dziecka do szkoły”. Po ukończeniu studiów, przez rok, zaangażowała się w pracę, a jednocześnie zdobywała cenną wiedzę i doświadczenie w Stiftung Humanus-Haus, Sozial-Therapeutische Arbeits und Lebensgemeinschaft w Szwajcarii. W latach 1997 – 2006 była asystentem w wymienionym powyżej Zakładzie Pedagogiki Specjalnej. Równolegle przez dwa lata była nauczycielem - terapeutą w Specjalnym Ośrodku Szkoło- Terapeutycznym dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem w Gdańsku, następnie nauczycielem akademickim w Gdańskiej Wyższej Szkole Humanistycznej oraz adiunktem w Ateneum- Szkoła Wyższa, Gdańsk. Ze względu na ukończone studia w zakresie nauczania początkowego szczególne znaczenie dla rozwoju w zakresie pedagogiki specjalnej miała praca w Stiftung Humanus-Haus i Specjalnym Ośrodku Szkoło- Terapeutycznym. W 2006 roku Habilitantka otrzymała dyplom doktora nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, nadany uchwałą Rady Wydziału Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego z dn. 29 czerwca 2006 roku, na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Publiczny dyskurs i doświadczenie indywidualne niepełnosprawności intelektualnej”. Promotorem był prof. dr hab. Tomasz Szkudlarek, recenzentami: dr hab. Dorota Klus- Stańska, prof. UG, dr hab. Amadeusz Roman Krause, prof. UWM.

Uzyskanie stopnia doktora stanowi wypełnienie pierwszego warunku wymienionego w ustawie

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 219), uprawniającego do ubiegania się o kolejny stopień, a mianowicie doktora habilitowanego.

2. Ocena głównego osiągnięcia naukowego

Jako podstawę do nadania stopnia doktora habilitowanego wskazano autorską monografię zatytułowaną: „Niepełnosprawność intelektualna i praca. Gra w/o emancypację”. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2020, ISBN 978-83-8095-901-9, s.468. Opisano w niej, projekt badawczy wykonany przez Habilitantkę, dotyczący fenomenu pracy osób z niepełnosprawnością intelektualną realizujący się zarówno w obszarze polityczno-systemowych rozwiązań, obszarze praktyk w różnych miejscach pracy, jak i przejawiający się w indywidualnych doświadczeniach pracowników z niepełnosprawnością intelektualną, trenerów pracy, mentorów i koordynatorów wsparcia. Szczególnie istotnym elementem tego projektu, jak pisze jego Autorka, było „oddanie głosu ludziom”, wobec których realizowane są aktywizujące ich zawodowo działania oraz odnalezienie odpowiedzi na pytania - czy dorosłe osoby z niepełnosprawnością intelektualną chcą i potrzebują aktywizacji zawodowej oraz czy w ogóle zainteresowane są pracą zarobkową? Czy uformowane we współczesnej kulturze kultu pracy chcą odtwarzać powszechne wzorce dorosłości, które to mogą być również ich wzorcami urządzania swojego życia w dorosłości, podnoszącymi ich społeczną rangę, będącymi jednocześnie narzędziem ich indywidualnego projektu emancypacji? Omawiana monografia, składa się z sześciu rozdziałów. W pierwszym z nich Autorka przedstawia wprowadzenie w badaną problematykę w obszarach zagadnień niepełnosprawności, pracy i ekonomii. Omawia znaczenie pracy, funkcjonowanie współczesnego rynku pracy, materialistyczną perspektywę niepełnosprawności z punktu widzenia materializmu historycznego oraz ekonomicznego modelu niepełnosprawności. Opisuje zagadnienia związane z sensami pracy analizowanej w wymiarze aksjologicznym, językowym, ekonomicznym oraz w perspektywie różnych dyscyplin naukowych, które zajmują się badaniami wielorako rozumianej pracy. Zaznacza, że praca jest jedną z najbardziej znaczących praktyk człowieka, jest wartością uniwersalną i punktem odniesienia do innych wartości, praca jest wyznacznikiem wartości człowieka oraz fenomenem, który wyznacza miejsce człowieka w społeczeństwie. W dalszych rozważaniach Autorka prezentuje historyczny kontekst pracy, akcentuje momenty społeczno-gospodarczych przejść, które doprowadziły do uznania pracy zarobkowej za najważniejszą życiową aktywność człowieka, wyznaczającą jego społeczną wartość i świadczącą o jego człowieczeństwie. Następnie przedstawia sytuację obecnego rynku pracy oraz warunków współczesnej pracy, prezentuje również wizję współczesnego społeczeństwa, społeczeństwa konsumentów oraz możliwą sytuację

wszystkich innych, to znaczy osób bez pracy zarobkowej, do których zaliczają się także osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Istotny punkt tej części publikacji dotyczy analizy niepełnosprawności w perspektywie materialistycznej, materializmu historycznego, który to objaśnia przyczyny „ucisku” osób z niepełnosprawnością wygenerowane przez industrializację. Autorka powołuje się przy tym na Martę Russell i wyjaśnia w jaki sposób kapitalizm w swojej wczesnej fazie stworzył i wyeliminował z kręgu płatnej pracy osoby z niepełnosprawnością oraz jak współcześnie kapitalistyczne systemy gospodarcze warunkują sytuację społeczną osób z niepełnosprawnościami. Wyjaśnia zjawisko niepełnosprawności, w perspektywie ekonomii politycznej oraz ekonomicznego modelu niepełnosprawności Marty Russell, która w swoich publikacjach, krytykowała „ucisk niepełnosprawności”, a także analizowała nierówności ekonomiczne, na jakie napotykają osoby niepełnosprawne z powodu oszczędności i braku demokracji w kapitalizmie. Jej perspektywa objaśniająca niemożliwość zniesienia dyskryminacji wobec osób z niepełnosprawnością w obszarze płatnej pracy, mimo wielu reform oraz działań różnych organizacji pracujących na rzecz osób niepełnosprawnych, jest bardzo pomocna w zrozumieniu współczesnej sytuacji zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną. Pierwszy rozdział, kończą rozważania wyjaśniające niekorzystną, współczesną sytuację zawodową osób z niepełnosprawnością intelektualną, wskazane również przez wielu polskich badaczy tej problematyki. W treści omawianego rozdziału widoczna jest orientacja Autorki w piśmiennictwie polskim i światowym z omawianego zakresu i dobrze przeprowadzona jego analiza. Na podkreślenie zasługuje związek treści tej części opracowania z przyjętą dalej przedstawioną koncepcją badań.

Za kluczowy należy uznać rozdział drugi, w którym Autorka określa najpierw przedmiot, problem, źródła i cel badań, a następnie szczegółowo charakteryzuje jakościową strategię badawczą, uzasadniając jej wybór oraz przedstawia metodę i techniki badań. W dużej mierze posługuje się trafnie teorią ugruntowaną za: publikacją Kathy Charmaz (2009), Teoria ugruntowana. Praktyczny przewodnik po analizie jakościowej. WN PWN. Warszawa. Przedmiotem badań jest fenomen pracy i aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością intelektualną. Przebiegające w miejscach zatrudnienia; objawiające się w indywidualnych doświadczeniach stawania się i bycia pracownikiem z niepełnosprawnością intelektualną oraz w politycznych i systemowych kontekstach. Poszukiwania naukowe obejmują trzy obszary. Każdy z nich ma skonkretyzowany cel badawczy. Pierwszy obejmuje polityczno-systemowe założenia wsparcia aktywności zawodowej. Habilitantka opisuje cele, trendy i założenia polityki zatrudnienia oraz porównuje te założenia z możliwościami ich realizacji w polskiej rzeczywistości, poprzez poznanie perspektywy osób implementujących je w realiach współczesnej Polski. Drugi obszar obejmuje poznanie i opisanie

szeroko rozumianych miejsc pracy osób z niepełnosprawnością intelektualną. Trzeci, pozwala na rekonstrukcję doświadczeń zawodowych podmiotów zaangażowanych w sytuację pracy czyli pracowników z niepełnosprawnością intelektualną, trenerów pracy, instruktorów zawodu, koordynatorów projektów aktywizacji zawodowej. Główne pytanie badawcze dotyczy możliwości i sposobów realizacji, urzeczywistniania się i doświadczania fenomenu pracy i aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną. Szczegółowe problemy badawcze, wymienione przez Habilitantkę, to: Jakie są założenia, cele i trendy polityki zatrudnienia wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną? Jaki system wsparcia aktywności zawodowej, wynikający z tych politycznych założeń, funkcjonuje we współczesnej Polsce? Jak wygląda realizacja założeń oraz celów w rekonstrukcjach doświadczeń osób organizujących miejsca, projekty aktywności zawodowej? W jaki sposób w danym miejscu wspierana jest aktywność zawodowa? W jaki sposób wspiera się bycie i stawanie się pracownikiem z niepełnosprawnością intelektualną? Jaką dane przestrzenie i miejsca pracy oferują szczegółową działalność produkcyjno-usługową? Jak kształtują się relacje w danych przestrzeniach pracy? Jakie znaczenia doświadczeń sytuacji pracy i znaczenia pracy odsłaniają narracje pracowników z niepełnosprawnością intelektualną, trenerów, instruktorów pracy, koordynatorów projektów zatrudniania? Jak widzą swoje miejsce w danym społecznym świecie pracy, jak postrzegają tę przestrzeń i relacje w niej panujące? Poprzez jakie działania i doświadczenia stali się pracownikami - podmiotami pracy? W odniesieniu do szeroko ujmowanych osób wspierających proces pracy i aktywizacji zawodowej, Habilitantka skupia się na poznaniu znaczeń nadawanych przez nich pracy i jej roli w życiu osoby z niepełnosprawnością intelektualną, na sensach tworzenia miejsc pracy, na sposobach organizacji miejsca pracy i specyfice wsparcia tego obszaru funkcjonowania w dorosłości osoby z niepełnosprawnością intelektualną. Ostatnie zagadnienie, to jak badani profesjonalści odnoszą się do różnych elementów politycznego kontekstu działania społecznych światów pracy, które tworzą i którymi zarządzają. Ważne było poznanie ich oceny założeń, celów i trendów polityki zatrudnienia oraz sposobów przebiegu w praktyce systemu wsparcia aktywności zawodowej w kontekście możliwości ich realizacji w polskiej rzeczywistości. Działania badawcze realizowane w ramach projektu obejmują następujące sposoby gromadzenia danych: (wywiady, obserwacje) łącznie w 25 miejscach pracy, habilitantka przeprowadziła 155 wywiadów, w tym 101 z osobami z niepełnosprawnością intelektualną, 54 wywiady przeprowadziła z osobami wspierającymi proces aktywizacji zawodowej. Omawiany rozdział jest dobrze przemyślany, wskazujący na świadomość zarówno celu, dla którego osiągnięcia podejmowane są badania, jak i subiektywności przedmiotu badań, równocześnie istotnego dla pedagogiki i wymykającego się generalizacjom osiąganym w badaniach ilościowych. Kolejne trzy rozdziały stanowią część empiryczną, prezentującą wielość

perspektyw omawianego zagadnienia, zgodnie z przedstawionymi problemami badawczymi. W rozdziale trzecim, pt.: Polityka zatrudnienia i system wsparcia aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną, Autorka opisuje konteksty możliwości kreowania projektów zatrudnienia i realizowania prawa do pracy. W rozdziale czwartym zatytułowanym „Przestrzenie, miejsca i społeczne światy pracy osób z niepełnosprawnością intelektualną”, Habilitantka przedstawia praktyki wsparcia oraz miejsca pracy, a także opisuje kolejne doświadczenia osób z niepełnosprawnością. Każde analizowane miejsce pracy zaprezentowane jest w perspektywie doświadczeń, tego, co się tam dzieje, doświadczeń pracowników z niepełnosprawnością intelektualną oraz kreujących te przestrzenie pracy trenerów, mentorów, osoby wspierające. polityczno-systemowe uwarunkowania. W rozdziale piątym, zatytułowanym: „Znaczenia pracy i doświadczeń sytuacji pracy. Rola pracy w życiu osoby z niepełnosprawnością intelektualną” Autorka omawia, pojawiające się w każdej narracji pracowników z niepełnosprawnością czy ich trenerów i mentorów, znaczenia nadawane pracy, postrzeganie roli pracy w kreowaniu dorosłości i tożsamości pracowników z niepełnosprawnością intelektualną, znaczenia nadawane pracy w efekcie jej doświadczenia. W ostatniej części monografii, w rozdziale szóstym zatytułowanym: „Być pracownikiem z niepełnosprawnością intelektualną we współczesnej Polsce. Gra w/o emancypację, Autorka dokonuje próby konstrukcji dalszej, bardziej uogólnionej analizy i interpretacji, podsumowuje własne poszukiwania naukowe. Analizując dane i konstruując kategorie, we wszystkich trzech obszarach badawczych Autorka wyróżnia szczególnie akcentowane wątki, a mianowicie: równości, różnorodności, realizacji prawa do pracy, wyrównywania szans, prawa do aktywnego życia. Zaznacza konieczność tworzenia przestrzeni umożliwiających podejmowanie pracy zarobkowej przez dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną. Pracy, która pozwala odczuć wolność, zmiany stereotypów, rozwoju, która daje szansę na godne i interesujące życie. Problemy emancypacyjne zarysowują się w obszarze podejmowanych praktyk wspierających realizację prawa do pracy, w rozwiązaniach politycznych i systemowych oraz w narracjach samych pracowników z niepełnosprawnością intelektualną, ich trenerów, projektów oraz mentorów. Ważny w opracowaniu jest wątek dotyczący zarządzania różnorodnością w miejscach pracy i aktywizacji zawodowej. Opiniowana książka ma niestety również wady. A mianowicie, Autorka stosuje nadmiernie ukośniki, czasem kilkanaście na jednej stronie, co utrudnia czytanie i zrozumienie jej intencji. Siła użytych metafor jest słaba, ponieważ nie są one oryginalne. Na s. 238 trudno zrozumieć zapis „form bycia-w-świecie”? Podobnie na s. 243 „Dla siedmiu pracowników bycie w projekcie oznacza: może”. Na s. 239 i in. występują niepotrzebne powtórzenia, w pierwszym i drugim akapicie, podobnie na s. 405. Na s. 137, cytują: „wprowadza się tzw. aktywną politykę społeczną APS”, dla pedagogów specjalnych APS, to raczej Akademia Pedagogiki Specjalnej,

W radzę ostrożnie stosować skróty, również w innych miejscach tekstu występują podobne uchybienia. Podsumowując, książka jest monografią szeroko i dokładnie omawiającą temat zróżnicowanej aktywności i indywidualnych możliwości osób z niepełnosprawnością intelektualną w pracy z akcentem na pracę płatną. Autorka przedstawia omawianą problematykę w kontekście zmieniających się stosunków pracy w XX i XXI w. na tle zmieniającej się polityki społecznej i politycznych kontekstów wyznaczających nurty działania odnoszące się do tej społecznej grupy. Habilitantka kładzie nacisk na wielostronność uwarunkowań zatrudniania osób z niepełnosprawnością intelektualną, a w szczególności głębokie zróżnicowanie sfery interesów omawianej grupy pracowników i ich rzeczników, w tym rodzin, trenerów pracy, mentorów, koordynatorów wsparcia, a pracodawców. Jest to z pewnością cenny wkład dr Agnieszki Woynarowskiej w budowanie wiedzy pedagogicznej, w szczególności z zakresu pedagogiki specjalnej. Sformułowane uwagi nie kwestionują w żaden sposób wartości podjętych badań i ich wyników, wskazują jedynie moje zastrzeżenia, które można wykorzystać w kolejnych pracach. Podsumowując, uznaję, że dr Agnieszka Woynarowska przedstawiając monografię pod tytułem: „Niepełnosprawność intelektualna i praca. Gra w/o emancypację”, opublikowaną przez Oficynę Wydawniczą „Impuls” w Krakowie, spełniła warunek drugi do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, wskazany w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 219: posiada w dorobku osiągnięcia naukowe albo artystyczne, stanowiące znaczny wkład w rozwój określonej dyscypliny, w tym co najmniej 1 monografię naukową wydaną przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 lit. a).

3. Ocena pozostałej części dorobku naukowego

W dorobku naukowym dr Agnieszki Woynarowskiej znajdują się 33 publikacje, z czego dorobek po uzyskaniu stopnia doktora obejmuje 26 pozycji, w tym: 2 monografie autorskie, 1 monografię we współautorstwie, redakcję naukową 2 tomów czasopisma punktowanego, 4 rozdziały w recenzowanych publikacjach zbiorowych oraz 17 artykułów w recenzowanych czasopismach naukowych z obszaru nauk społecznych. Oprócz najważniejszej książki będącej podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego, dr Agnieszka Woynarowska prezentuje inne prace naukowe, które przyporządkowuje do kilku obszarów badań: „Dyskursywne, społeczno-kulturowe konstrukcje zjawiska niepełnosprawności intelektualnej, wsparcie dorosłości z niepełnosprawnością intelektualną. Konteksty indywidualnych doświadczeń oraz instytucjonalne praktyki wsparcia. Tożsamość pedagogiki specjalnej jako dyscypliny osadzonej w paradygmacie

krytyczno-emancypacyjnym. Współczesne kierunki badań w obszarze europejskich Studiów o Niepełnosprawności”. Z przedstawionego dorobku naukowego można sformułować kilka wniosków. Biorąc pod uwagę ilość i daty ukazania się poszczególnych publikacji, należy stwierdzić, że dr Agnieszka Woynarowska prowadziła systematyczne badania, w których pogłębiała rozumienie kluczowych dla pedagogiki, szczególnie pedagogiki specjalnej kategorii. Są one spójne tematycznie, wszystkie dotyczą zagadnień związanych z niepełnosprawnością. Prace te oparte są o rzetelną lekturę literatury przedmiotu i posiadają wartość naukową. Pierwsze publikacje stanowią cenne doświadczenia z praktyki zdobyte w Szwajcarii. Kolejne stopniowo rozszerzają problematykę, stanowią o realizacji lub współrealizacji własnych poszukiwań naukowych. Wszystkie one mają niewątpliwie dużą wartość dla praktyki pedagogicznej, czyli unikają problemu, jaki często występuje w pracach pedagogicznych, czyli rozbieżności między teorią i praktyką. Jest to z pewnością pozytywny efekt bezpośredniej pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną i współpracy z wieloma organizacjami pracującymi na rzecz tej grupy ludzi. Uważam, że jest ważne także to, że prezentowane publikacje wskazują na umiejętność pracy zespołowej, ponieważ kilka z nich jest pisanych wspólnie z innymi naukowcami. Istotne jest również, że Autorka zaprosiła do prowadzenia badań także studentów, a więc wykazała się umiejętnością łączenia dydaktyki z poszukiwaniami naukowymi. Refleksja nad całością dorobku naukowego dr Agnieszki Woynarowskiej prowadzi więc do dostrzeżenia procesu naukowego dojrzewania Habilitantki, stopniowego odkrywania przedmiotu, celu badań oraz poszukiwania źródeł, które dostarczyły danych do odpowiedzi na nurtujące pytania badawcze dotyczące zagadnień niepełnosprawności i osób z niepełnosprawnością intelektualną.

4. Ocena osiągnięć dydaktycznych, organizacyjnych oraz popularyzujących naukę

Po uzyskaniu stopnia doktora Habilitantka w ramach prowadzonych seminariów dyplomowych, powiązanych z promocją młodej kadry wypromowała 10 licencjatów oraz 80 magistrów (Uniwersytet Gdański), 30 licencjatów (Gdańska Wyższa Szkoła Humanistyczna); 20 licencjatów oraz 40 magistrów (Ateneum- Szkoła Wyższa). Poza seminariami licencjackimi i magisterskimi prowadzonymi w trzech uczelniach, Habilitantka prowadzi zajęcia i przygotowała sylabusy z następujących przedmiotów: Polityka społeczna i wsparcie dla osób niepełnosprawnych, Promocja aktywności i organizacje pozarządowe na rzecz osób niepełnosprawnych, Wsparcie w pracy i doradztwo zawodowe osób niepełnosprawnych, Pedagogika osób niepełnosprawnych ruchowo, Praca z dorosłą osobą z ASD. W czasie pracy zawodowej Habilitantka uczestniczyła aktywnie w 38 konferencjach naukowych. Po uzyskaniu stopnia doktora w 29, z czego 9 stanowiły konferencje

międzynarodowe, 15 konferencje ogólnopolskie, 5 konferencji miało charakter szkoleniowy-popularyzacji nauki. Była w komitetach organizacyjnych ośmiu konferencji i seminariów. Współpracuje z organizacjami i fundacjami działającymi na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną, np. Gdyńskim Partnerstwem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością, z Fundacją Rozwoju Integracji Społecznej AKCES, Gdańskim Archipelagiem Kultury, z Fundacją Ja Też. Współpraca polega na organizowaniu seminariów naukowych, festiwali, projektów. Habilitantka jest członkiem (od 2015 roku) ALTER- European Society for Disability Research, uczestniczyła w czterech konferencjach organizowanych przez wymienione towarzystwo naukowe w Paryżu, Sztokholmie, Lille i Kolonii. Podsumowując tę część dorobku naukowego, warto zaznaczyć, że aktywność naukowa dr Agnieszki Wojnarowskiej wykracza znacznie poza działalność w Uniwersytecie Gdańskim, przez co spełnia ona warunek nr 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 219), uprawniający do ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

5. Ocena ogólna i wniosek końcowy

Przedstawiony przez dr Agnieszkę Wojnarowską dorobek naukowy wskazuje w mojej opinii na dojrzałość Habilitantki w pracy naukowej oraz wnosi do współczesnej myśli pedagogicznej (szczególnie w zakresie pedagogiki specjalnej) nowe, cenne treści. Odnoszą się one przede wszystkim do rozumienia sytuacji życiowej dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną, konieczności i sposobów aktywizacji zawodowej. Przedstawione wyniki poszukiwań naukowych jak najbardziej wpisują się i wzbogacają pedagogikę specjalną. Dzięki swoim badaniom Habilitantka ustaliła, jak ważna jest wszechstronna pomoc w zwiększeniu możliwości aktywności zawodowej tej grupy osób. Również dorobek dydaktyczny i organizacyjny nie pozostawia wątpliwości co do dojrzałości Habilitantki jeżeli chodzi o funkcjonowanie w świecie akademickim. Biorąc pod uwagę osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne i popularyzujące naukę, stwierdzam, że odpowiadają one wymaganiom ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 roku (Dz. U. 2018 poz. 1668, art. 219 ust. 1 pkt 2), i w pełni popieram wniosek dr Agnieszki Wojnarowskiej o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych, w dyscyplinie pedagogika.

